

La política meditada

- El socialisme democràtic, amb base sociològica, no pot ignorar la faceta espiritual de la persona

ANTONI GUTIÉRREZ-RUBÍ*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 5.09.09

En el món de l'empresa innovadora, la pràctica de la meditació regular i freqüent es va imposant amb naturalitat, i de la mateixa manera es promouen espais de silenci per poder mirar l'entorn (i mirar-se) amb dosis més grans d'imparcialitat i equilibri. La meditació obre, cada vegada més, les oportunitats cap a una gestió de les organitzacions en la qual les emocions tinguin un paper més valorat i reconegut al mateix nivell que les aptituds i les actituds.

L'estrès i l'ansietat, per exemple, s'han convertit en una de les causes més grans de falta de competitivitat i de baixa laboral. Si hi afegim la falta de relaxació i de descansos adequats, es produeix un alarmant descens de la nostra energia vital, que evidentment condiona el nostre estat d'ànim i aquest, alhora, el nostre comportament i rendiment globals.

El context de crisi, amb els seus escenaris d'incertesa i complexitat, ha castigat durament els delicats equilibris emocionals que la vida moderna exigeix a les persones. «No he parat ni un minut», és la frase recurrent que reflecteix una ocupació constant, sense pausa (descans) ni silencis (reflexió), cosa que perjudica enormement la qualitat de qualsevol tasca. Les empreses s'han adonat del potencial que per a la productivitat i la innovació tenen el silenci reflexiu i la calma serena.

Mentrestant, la política sembla que ignora totes aquestes consideracions i menysprea la meditació i la cura de l'esperit com a estructura medul·lar del caràcter dels nostres representants. La dimensió espiritual de la persona, per exemple, no pot ser ignorada, tampoc, des de l'esquerra renovadora, i molt menys encara des del socialisme democràtic, que té una base electoral i sociològica de cultura catòlica molt àmplia i un ancoratge històric amb les comunitats de base cristianes i els sectors renovadors de la jerarquia.

Però no estem parlant de religió ni d'esglésies. S'ha de multiplicar els gestos cap a les comunitats laiques i creients que estan compromeses amb l'acció social, sí; però també acostar-nos amb respecte i interès cap a altres espais de transcendència espiritual no específicament religiosa.

Fins ara, l'esquerra s'ha mogut amb un reduccionisme simplista, en el qual considerava tot allò que era espiritual com un fenomen merament religiós. Gran error. L'espiritualitat, entesa com el sentit que donem a les coses i a la nostra vida, permet fer residir en valors i principis els autèntics reguladors del nostre comportament. I aquí és on rau el seu potencial per a la política. Un gestor públic ha de ser una persona de densitat moral i ètica, i per aconseguir-ho és imprescindible una actitud reflexiva i pausada i una vida interior rica i equilibrada.

La política, amb els seus ritmes mediàtics i la seva immediatesa tàctica, allunya massa vegades els nostres representants de la ponderació i la distància imprescindibles. Ningú reclama, per exemple, temps necessari per avaluar una resposta adequada, per estudiar una proposta, per pensar-la amb calma. És com si la distància cautelara, que tantes vegades

hauria de guiar l'actuació pública, fos un demèrit o un defecte. Ben al contrari.

Hi ha un nou espai per a la política meditada. La ciutadania ho està demanant a crits. La meditació, el silenci, el retir, l'estudi, han d'estar presents en la vida política i en els nostres líders. Necessitem polítics amb més capacitat d'escoltar el seu interior i de compartir experiències de profunda i intensa concentració personal. Una espiritualitat humana, profundament humanista, com a base d'una altra política.

Necessitem líders reflexius, capaços de meditar, de buscar en el seu equilibri personal la força i les idees que guiïn la seva activitat. Pot ser una dimensió religiosa, però no necessàriament. Hem de fomentar les pràctiques que busquen l'equilibri i l'harmonia, com ara el ioga o el tai-txi, i acostar-nos-hi amb una nova naturalitat. A Espanya encara hi ha un prejudici latent cap a aquestes disciplines que, ignorants i petulants, alguns identifiquen com rares.

Martin Boroson, autor del best-seller *Respira (Urano)*, ens anima a recuperar el control personal amb només un minut al dia. I recomana seguir quatre passos: crear un lloc de silenci i soledat; asseure's en una cadira amb l'esquena ben dreta, amb les mans i les cames relaxades però immòbils; activar el rellotge avisador en un minut exacte i tancar els ulls, centrant l'atenció de la ment en la respiració fins que soni l'alarma. ¿S'ho imaginem? I encara més: ¿s'imaginem els nostres polítics amb aquest minut de serenitat?

Crec que la política necessita aquests minuts d'or. I la comunicació política, encara més. Durant l'estiu, alguns líders polítics han recomanat

als seus adversaris que «es relaxin» o «es retirin a un monestir». El suggeriment, si reflectís una reivindicació sincera i incloent de la política meditada, seria un canvi notable que hauríem d'aplaudir. Però dit amb un cert desdeny i com una invectiva reflecteix un prejudici sobre el valor del retir i de la relaxació en la vida pública.

El descrèdit de la política i dels polítics té a veure –i molt– amb el deteriorament del llenguatge polític. Digue'm com parles i et diré qui ets (i com ets). Hauríem de relaxar-nos, sí; però per pensar millor i veure si hi ha alguna cosa a l'interior que valgui la pena. I, només llavors, obrir la boca.

*Assessor de comunicació